

K A T A L O G

CATALOGUE

Wprowadzenie

Katalog podzielono na trzy części oznaczone rzymskimi cyframi. Noty katalogowe w syntetycznej formie prezentują informacje o obiektach zlokalizowanych w historycznych granicach Mazowsza, uporządkowanych według klucza topograficznego. Część pierwszą stanowi grupa obiektów lokujących się na obszarze dawnego województwa mazowieckiego, drugą i trzecią stanowią zaś obiekty zlokalizowane odpowiednio na obszarach województwa płockiego i rawskiego. Dalszy układ odpowiada kolejnym ziemiom w danym województwie w kolejności alfabetycznej. Dla zespołów obiektów sytuujących się w obrębie jednej lokalizacji (miejsowość, kościół) przyjęto z kolei układ chronologiczny. Katalogiem objęto obiekty, których czas powstania mieści się w obrębie XVI stulecia, wraz z niewielką grupą obiektów powstałych na przełomie XVI/XVII wieku. Autorka zdaje sobie sprawę, że część obiektów pod względem stylowym zakorzeniona jest jeszcze w stylu późnogotyckim, co może budzić wątpliwości metodologiczne. Uznano jednak, iż bez ich uwzględnienia obraz XVI-wiecznej plastyki funeralnej na Mazowszu byłby niepełny. Zestawienie zostało uzupełnione o nagrobki niezachowane, dla których istnieją źródła ikonograficzne.

Preface

This catalogue has been divided into three sections marked with Roman numerals. The entries give brief overviews of funerary artworks located within the historical borders of Mazovia (Poland). They are arranged according to topography. The first section comprises works located in the area of the former Mazovian Voivodeship. The second and the third section encompass works located in the former Plockie Voivodeship and Rawskie Voivodeship respectively. Within the sections, artworks have been ordered alphabetically according to the names of lands in a given voivodeship. Groups of works situated in the same location (town or church) have been ordered chronologically by date of manufacture.

The catalogue comprises artworks created in the sixteenth century, with a small group manufactured at the turn of the 1500s and 1600s. I realize that some artworks presented here are deeply rooted in the Late Gothic stylistically, which may give rise to questions on methodology. However, without those works, the view of sixteenth-century funerary art in Mazovia would not be complete. This list also includes funerary monuments which have not survived until today if iconographic sources are available.



Dla poszczególnych pozycji katalogowych zastosowano następujący układ:

Nagłówek:

- Numer porządkowy (złożony z cyfry rzymskiej oznaczającej historyczne województwo i cyfry arabskiej przyporządkowanej pojedynczemu dziełu lub ich grupie).
- Nazwa miejscowości i miejsca przechowywania zabytku.
- Współczesna przynależność administracyjna miejscowości ze wskazaniem właściwego organu konserwatorskiego.
- Historyczna przynależność miejscowości do jednostek w podziale terytorialnym państwowym (województwo, ziemia, powiat) i kościelnym (diecezja, archidiaconat, dekanat).
- Określenie dzieła.

Podstawowe informacje o obiekcie:

- Współczesne usytuowanie.
- Materiał.
- Wymiary (w centymetrach).
- Datowanie.
- Autorstwo – warsztat, z którym związane jest wykonawstwo dzieła.

Podstawowe informacje na temat osoby zmarłego i fundatora obiektu.

Identyfikacja herbów umieszczonych na nagrobku.

Treść inskrypcji ze wskazaniem jej miejsca na nagrobku. Edycję inskrypcji łacińskich na podstawie sporządzonych przeze mnie odpisów oraz dokumentacji fotograficznej przygotował Tomasz Plóciennik.

Objaśnienia znaków zastosowanych przy edycji inskrypcji łacińskich:

(abc) – rozwiązanie skrótu;

{ABC} – litery opuszczone omyłkowo

Each entry is arranged as follows:

The heading:

- The entry number (consisting of a Roman numeral for the historical voivodeship and an Arabic numeral for the work or group).
- The name of the town and the place where the work is stored.
- The current administrative location with the proper conservator's office.
- The historical location in the administrative units of the country (voivodeship, land, powiat) and the church (diocese, archdeaconry, deanery).
- The name of the work.

The work's specification:

- Its contemporary siting.
- The materials used.
- Its dimensions (in centimetres).
- Its dating.
- The authorship – the workshop to which the work has been linked.

Essential information on the deceased and the funder of the work.

The identification of the coats of arms placed on the monument. This refers to the heraldic emblems of the nobility, known in Polish as *herby*.

The content of the inscription with its location on the monument. Latin inscriptions based on my transcripts and photographic documentation were prepared by Tomasz Plóciennik.

A legend of symbols used in the editing of Latin inscriptions:

(abc) – the expansion of an abbreviation,

{ABC} – letters mistakenly omitted by the manufacturer and added by the editor,

{ABC} – letters mistakenly added by



przez wykonawcę, uzupełnione przez wydawcę;
{ABC} – litery napisane omyłkowo przez wykonawcę, wyrzucone z tekstu przez wydawcę;
[ABC] – litery niezachowane lub niewidoczne;
AE – ligatury.

Historia dzieła z uwzględnieniem przekształceń, translokacji i konserwacji oraz określeniem stanu zachowania.

Problematyka artystyczna.

Wykaz źródeł archiwalnych, ikonograficznych, informacja o dokumentacji konserwatorskiej oraz literatura w układzie chronologicznym.

the manufacturer and removed by the editor,
[ABC] – letters unpreserved or covered,
AE – ligatures.

The history of the work including its modifications, translocations and conservations with a diagnosis of its state of conservation.

A discussion of artistic problems.

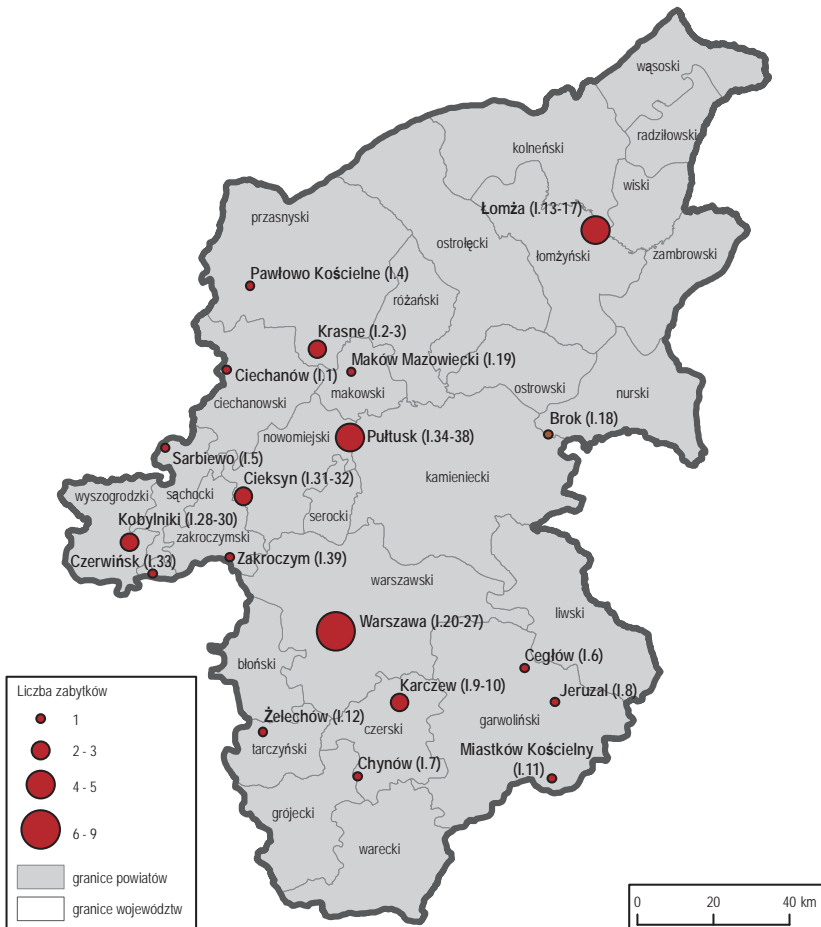
A list of archival and iconographic sources, information on the conservator's documentation and literature in chronological order. All bibliographical abbreviations are given in Polish. For their translation into English, see the glossary on pages 403–404.





WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE

FORMER MAZOVIAN
VOIVODESHIP



WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE W XVI WIEKU

MAZOVIAN VOIVODESHIP IN THE 16TH CENTURY

ZIEMIA
CIECHANOWSKA

Ciechanów land



INNOVATIONEM
ETATIS VESTIGIA
MAGNIFICENTIA
GRANTIA
VIA
MIGRANTIA
SACRIS
SIBI
INSKI
GNER
BAC
MON
VER
BRIA
ECC
IARV



I.1

Ciechanów, kościół farny Narodzenia NMP

Województwo mazowieckie,
powiat ciechanowski;
Delegatura w Ciechanowie
Wojewódzkiego Urzędu Ochrony
Zabytków w Warszawie.

Dawne województwo mazowieckie,
ziemia ciechanowska,
powiat ciechanowski;
diecezja płocka, archidiaconat płocki,
dekanat ciechanowski.

Płyta nagrobna Stanisława Szczerzyńskiego

Filar nawy głównej.
Piaskowiec.
218 × 100 cm.
1556 r.

Stanisław Szczerzyński (zm. 1556),
właściciel wsi Szczerzyn
pod Ciechanowem.

Identyfikacja herbów: Ostoja (lub
Przegonia), Pobóg, Lubicz (odwrócony)
i Prawdzic.

Ciechanów, Birth of the Blessed Virgin Mary Parochial Church

Mazovian voivodeship,
Ciechanów powiat;
The Voivodeship Office for Monument
Protection in Warsaw, Ciechanów
delegature.

Former Mazovian voivodeship,
Ciechanów land, Ciechanów powiat;
Płock diocese, Płock archdeaconry,
Ciechanów deanery.

Stanisław Szczerzyński's tombstone

Sited in a pilaster in the nave.
Sandstone
218 × 100 cm.
1556.

Stanisław Szczerzyński (d. 1556),
owner of the village Szczerzyn near
Ciechanów.

Identified coats of arms: Ostoja
(or Przegonia), Pobóg, Lubicz
(reversed) and Prawdzic.



Inskrypcja na obrzeżu płyty:

G(e)N(er)OS(us) ♦ STANISLA(us) | SCZVRZINSKI ♦ GENER(e) ♦ AC
MORV(m) P(ro)BITATE ♦ CLARVS | [RELICTA C°NIVGE] | CHAR(issi)MA
♦ ET ♦ VNICA ♦ FILIA ♦ E ♦ VITA ♦ MIGRAVIT ♦ AN(n)° |

Inscription on rim:

Nad głową postaci:

ETAT(is) ♦ SVE ♦ 56 PRIMA ♦ DIE ♦ IVLII ♦ | ANNO ♦ D(omini) ♦ 1556

Over effigy's head:

Zmiany i konserwacje: wymaga oczyszczenia celem usunięcia wtórnych warstw malarskich.

Changes and restorations: the work requires cleaning in order to remove secondary paint layers.

Prostokątna tablica nagrobna z przedstawieniem rycerza w zbroi w pozycji stojącej utrzymana jest w konwencji późnogotyckiej, charakterystycznej dla nagrobków śląskich i wielkopolskich – stamtąd zapewne pochodzi jej wykonawca. Wokół tablicy łacińska inskrypcja antykwą w bordiurze z kartuszami herbowymi w narożach.

The rectangular tombstone with a depiction of a standing armoured knight follows a Late-Gothic convention which is typical of Silesian and Greater Polish tombs. This suggests that its maker may have resided there. A Latin inscription in antiqua runs in the decorative band with cartouches in its corners along the stone's rim.



Ikongrafia / Iconography: Gab. Ryc. BUW, Album K. Stronczyńskiego, Atlas V, tabl. 51, 1851.

Literatura / Literature: KZSP, 10: 1, 1977, 7; Gradowska 1964, 216.